

Maitovaluuskunta

Maitovaluuskunta

Lausunto

13.1.2022

1/2

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Viite: Lausuntopyyntö

Asia: LAUSUNTO LUONNOKSESTA LAIKSI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA JA LAEIKSI ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Maitovaluuskunta kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto laiksi eläinten hyvinvoinnista ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Eläinten hyvinvointilaki on suomalaisen maidontuotannon näkökulmasta yksi tärkeimmistä kansallisista säädöksistä. Lakiluonnokseen liittyen Maitovaluuskunta esittää kohteliaimmin seuraavaa:

Maidontuotannon kustannukset ovat nousseet rajusti kuluneen vuoden aikana ja valmisteilla olevalla lailla on alalle kauaskantoiset vaikutukset. On tärkeää, että tuleva eläinten hyvinvointilaki on tasapainoinen ja takaa työrauhan investointien toteuttamiseen. Lain tulee edistää eläinten hyvinvointia, mutta se ei saa heikentää suomalaisen maidontuotannon kilpailukykyä kilpailijamaihin nähden. Lainsäädännön kehittäminen ja byrokratia eivät saa lisätä maidontuottajien taakkaa entuudestaan eikä ajaa kotimaista tuotantoa ahtaalle ja sen seurauksena lisätä maitotuotteiden tuontia. Maitovaluuskunta painottaa, että sellaisten eläimistä saatavien elintarvikkeiden, erityisesti maitotuotteiden, tuontia, joiden tuotannossa on käytetty menetelmiä, joita emme salli omassa kansallisessa eläinten hyvinvointilaissa, ei tulisi sallia.

Toimivat ja kautta maan saatavilla olevat tuotantoeläimille suunnatut eläinlääkäripalvelut ovat korvaamaton osa maidontuottajan keinovalikoimaa huolehdittaessa eläintensä terveydestä ja hyvinvoinnista ja tuotantoa kehitettäessä. Asiantuntevat eläinlääkäripalvelut ovat myös olennainen osa vastuullista suomalaista maidontuotantoa. Maitovaluuskunta painottaa eläinlääkäripalveluiden saatavuuden turvaamista, ml. kiireellinen eläinlääkäriapu kaikkina vuorokaudenaikoina sekä tuotantoeläinten terveydenhuolto, kaikkialla Suomessa kohtuullisin kustannuksin.

Maitovaluuskunta esittää, että luvun kaksi yleisissä periaatteissa (6 §) kieltoon eläinten hyvinvoinnin tarpeettomasta vaarantamisesta ulotettaisiin myös eläintiloihin luvattomasti tunkeutuminen, joka tulisi määrittellä eläinsuojelurikokseksi. Eläintiloihin ilman omistajan lupaa tunkeutuva saattaa aiheuttaa eläinten hyvinvoinnin vakavan vaarantumisen mm. aiheuttaen eläinten paniikinomaisen pakoreaktion ja pakkautumisen tai levittämällä tarttuvaa taudinaiheuttajaa eläintilaan.

Maitovaluuskunta pitää hyvänä, että pykälän 21 ruokinta ja juotto perusteluissa, vasikoiden iglukasvatus on huomioitu. Iglukasvatus tulee huomioida myös myöhemmin lajikohtaisessa asetuksessa.

Koskien pykälää 35 Maitovaltuuskunta pyytää huomioimaan, että valtaosa navetoista on sellaisia, ettei koneellisen ilmanvaihdon tilapäinen häiriö aiheuta vakavia hyvinvointiongelmia, vaan niiden ilma vaihtuu riittävästi myös häiriön sattuessa. Maitovaltuuskunta esittää, että kohtaa muokattaisiin seuraavaan muotoon: *”Jos koneellisen ilmanvaihtojärjestelmän jatkuva toiminta on välttämätön eläinten hyvinvoinnille, laitteistossa on oltava hälytysjärjestelmä, joka antaa hälytyksen toimintahäiriön sattuessa”*.

Lain voimaan tullessa toiminnassa olevien parsinavetoiden käyttöä ei kiellettäisi, vaan niitä voitaisiin hyödyntää maidontuotantoa varten pidettävien lehmien ja hiehojen pidossa käyttöikänsä loppuun saakka, esitetään pykälän 37 perusteluissa. Maitovaltuuskunta katsoo kirjauksen olevan johdonmukainen alan kehityksen näkökulmasta. Uudet navetat ovat jo jonkin aikaa olleet pihattonavetoita. Maitovaltuuskunta esittää, että parsinavetta määriteltäisiin selkeämmin mitä sillä tässä yhteydessä tarkoitetaan. Ehdotamme kirjaukseksi: *”parsinavetalla tarkoitetaan sellaista navettatyyppiä, jossa eläimet on kytketty paikalleen, niin että ne pystyvät vain vähän liikkumaan eivätkä kääntymään vapaasti”*. Parressa pidettävien lypsylehmien ja hiehojen jaloitteluvaatimusta laajennetaan lain perusteluissa (60 vuorokaudesta 90 vuorokauteen) ja sen toteuttamisaika olisi kalenterivuosi. Muutos nähdään Maitovaltuuskunnassa johdonmukaisena tulevan kehityksen kannalta.

Pykälän 37 perusteluihin on kirjattu, että nisäkkäille sopiva lepopaikka tarkoittaa yleensä kuivaa, pehmeää, vedotonta ja rauhallista paikkaa, jossa eläin saa levätä rauhassa. On hyvä huomata, että kirjausta pehmeästä lepopaikasta ei ollut vuoden 2018 hallituksen esityksen perusteluissa, vaan se on nyt lisätty uuteen esitykseen. Maitovaltuuskunta on huolissaan edellä mainittujen vaatimuksien tulkinntasta käytännössä ja etenkin valvontatilanteissa sekä suhteessa tuottajan oikeusturvaan. Etenkin määritelmä pehmeästä on ollut hyvin epätarkka. Huomionarvoista on myös se, että eläinten hyvinvointikorvauksen valvonnoissa ilmenneen pehmyden tulkintaongelman vuoksi, poistettiin se kokonaan eläinten hyvinvointikorvauksen uuden kauden toimenpide-ehdotuksista. Maitovaltuuskunta esittääkin lain perusteluista poistettavaksi sana *”pehmeää”* ja esittää, että eläinlajikohtaiset pitopaikkavaatimukset määritellään tulevaisuudessa lajikohtaisissa asetuksissa.

Pykälään 82 asiantuntijan ja avustajan käyttäminen liittyen Maitovaltuuskunta pitää tärkeänä, että myös eläimen omistajalla olisi oikeus avustajan käyttöön valvontatilanteen haastavuudesta johtuen ja myös oikeusturvan takaamiseksi. Maitovaltuuskunta ehdottaa, että lakiin kirjattaisiin myös eläimen omistajalle oikeus avustajan käyttöön valvontatilanteessa. Vaikka avustajan käyttö on käytännössä ollut hallintomenettelyn puitteissa nykyin mahdollista, olisi tämän mahdollisuuden korostaminen eläinten hyvinvointilaissa kohtuullista omistajan oikeusturvan ja oikeuksien osalta. Valvontatilanteessa eläimen omistaja ei ole välttämättä lainkaan tietoinen prosessin etenemisestä. Myös valvonnan kannalta olisi hyvä, että paikalle voitaisiin tarvittaessa kohtuullisessa ajassa kutsua omistajalle avustaja, joka voisi toimia tarvittaessa todistajana.

Pykälään 88 viitaten eräiden viranomaisten ja muiden tahojen ilmoitusvelvollisuutta ollaan laajentamassa. Maitovaltuuskunta pitää tärkeänä, että laajennettaessa ilmoitusvelvollisuutta valvontaviranomaiselle tulisi velvollisuuden ulottua myös tuotantotilalle sähköä ja vettä toimittavaa yritystä tai tahoa koskevaksi siinä tapauksessa, mikäli näiden jakelu tai toimittaminen tilalle tosiasiallisesti lopetetaan esim. velkojen vuoksi ja on aihetta epäillä, että eläinten hyvinvointi tästä vakavasti vaarantuu.

13.1.2022

Maitovaltuuskunnan puolesta,

Asko Miettinen

Mauri Penttilä

Marjukka Mattio

Maitovaliokunnan pj.

Maitovaltuuskunnan pj.

Maitoasiamies